

Atif Kujundžić

ZLATKO DUKIĆ ILI SNAGA KREATIVNO- INVENTIVNOG DUHA, SKICA ZA PORTRET POVODOM SUSRETA SA PISCEM

*Centar za kulturu i obrazovanje
Tešanj, 26. 09. 2003. u 19,00*

U svijetu koji nas okružuje *bogohulno* je progovoriti na način koji ću prakticirati danas i ovdje a u vezi s pojavom pisca Zlatka Dukića i njegovoga spisateljskog djela. Bogohulno, ne zato što ću *neuzubillah i talla* huliti Stvoritelja svega, već zato što se neću priklanjati mišljenju onih koji su se obogotvorili i učinili toliko dalekim pa i ne mogu čuti moju riječ. Oni su autoritarnošću svoĝa mišljenja etablirali i uspostavili *savršenu hijerarhiju vrijednosti*, koja bi trebala potrajati barem do Smaka Svijeta u književnosti, ali i u svemu drugom. Jer, kakav je to svijet koji ne služi i ne dokazuje njihovu po svemu *superiornu* pojavu? Naime, u portretu koji su izgradili nema mjesta ni za koĝa koĝa nisu verificirali svojim moćnim i isključivim mehanizmima uočavanja i pripuštanja do trona. Ali, ni onima čija ih pojava po prirodi stvari ili *prirodnom redosljedu*, i kad ih ne pominje eksplicite, dovodi u pitanje zajedno s njihovom koncep-

cijom, jer ih nadilazi duhovnim zdravljem djelatnika.

Naravno, izdvajajući se tako, nisu uočili kada su stigli na ostrvo koje ne pohode vjetrovi novog, a na koje su se ne uspeli, već tek uspeli samoizgnati svojom rigidnom mišlju. Jer, objektivno, njihova opskurna recepcija nepropusna je i ne može registrirati ništa osim onoga što su apriorno izdvojili kao vrijednost po svojoj mjeri tako, pa joj više ne mogu niti naći zamjenu, niti učiniti poboljšanje kako bi pomogli sebi. To bi, naime, tražilo rad ispočetka, a oni nisu spremni na to. Rađe čekaju da isteče vrijeme i u međuvremenu sahnju ispred tog najmoćnijeg svjedoka.

U takvim odnosima i relacijama svako je od svakoĝa bolji, jer o svakome je pozitivno ĝovorio neko ko je od ĝovornika ugledniji, mada to *tek on* kao *najugledniji* sjajno uočava i tako ima sve zasluge. Po krajnje autoritarnom principu, uistinu, oni su proizveli taj kvalitet koji svakoĝa časa mogu derogirati, učiniti ništavnim, ili trošiti s isključivim ciljem da održe svoju autoritarnu poziciju. Artikulirali su se sadistički. I, sve se, u suštini, iscrpljuje u tome. Ustvari, književnost je za njih samo sredstvo i nikako umjetnost koja može imati i sopstveni i drugačiji smisao koji ih nužno nadilazi.

I dok *jedan* od tih *uglednika ingeniozno* ispisuje svoj *esej o agoniji jedne evropsko-orijentalne mikrokulture*, ovi drugi – bošnjačke provenijencije - *jednu* istinski europsku kulturu naĝone u agoniju, poništavaju je i odriču u samom nukleusu, u njezinom djelatnom biću, svodeći je na

dine iz nedjelje u nedjelju za kantonalnu televizijsku emisiju *ORBIS*, knjigu koja se uhvatila ukoštac s teorijom novinarstva – *Ratni reporter; šta je to?*, i hiljade novinskih tekstova. Čovjeka čije su tri drame igrane na sceni Gradskog pozorišta Ćivinice – Husino i Teatra Kabare Tuzla. Dakle, kao čovjeka koji iza sebe ima tolike književne i publicističke referencije, činjenice koje same isertavaju njegov portret kao granice pregalačkog dosega. Jer, ni u najovlašnijem nastojanju i recepciji - ko može imati pravo i prenebregnuti tolike fakte, preuzeti odgovornost i odlučiti se pa reći: E, to je to!?

Prema tiražu Dukićevih knjiga, koji se kreće od 1000 do 3000 primjeraka po naslovu i kao čovjek koji je, uključujući i sopstvenu preduzimljivost, radio na plasmanu objavljene knjige, u posljednjih petnaest godina Zlatko Dukić je, kulturološki gledano, u nivou ponude novih naslova čitateljskoj recepciji, ne samo na području Tuzlanskog kantona – najprisutniji pisac.

Ko to može i smije zanemariti?

Ćelim reći kako moju malenkost u svakom vidu tog nastojanja nadilazi zahtjev kojim bih večeras i ovdje, pred vama, trebao odgovoriti na to kardinalno pitanje koje nužno, dolazeći

na ovaj susret sa piscem Zlatkom Dukićem i sami postavljate.

Mada sam sa Zlatkom Dukićem u lijepom broju godina i njegovih knjiga kao recenzent i prikazivač/promotor, usudit ću se ustvrditi tek ovo: Zlatko Dukić je čovjek neviđene radne i svake druge energije, stvaran i zdrav, nestišljiv i prodoran, spreman za najveća pregnuća i uvijek tamo gdje može dati najviše od sebe.

Zlatko Dukić je fenomen s kulturološkijske fenomenološke matrice, kakvu možemo uočiti i identificirati samo u Bosni i Hercegovini. Zato je onako dugačak i moj prilaz ovome pokušaju. Naši su književni autoriteti u stanju proživjeti život a ne obratiti pažnju ni na kođa u svojoj neposrednoj blizini. Očito, u suštini, oni ne vode računa ni o sebi. Drže se, kao da Ćivot i Kultura nisu Ukupnost, Jednost i Jednoća. To je tako, mada se, kao i svi drugi rado oslanjaju na sentencu o *jedinstvu svijeta u viziji umjetnosti*.

Prirodnost pojave Zlatka Dukića, snaga njegove zdrave recepcije i ogromna pozitivna energija s kojom živi i stvara, predstavljaju radost za svako suvislo poimanje i obećavaju zlato u njegovoj stvaralačkoj zrelosti.

Sve drugo može biti samo stvar čitateljskog ukusa i činjenica koje će koristiti istraživači.

29. Redžeb, 1424. h. g.

26. 09. 2003.

Atif Kujundžić